

me af of ma vos de slang zo netjes neergelegd zou hebben, of is dit de houding van: ik ben echt een dode ringslang! Tussen het moment dat ik de ringslang fotografeerde en het constateren van de verdwijning, liggen 7 minuten. Wat hebben we nu eigenlijk waargenomen?

Nu geen twijfel

Enkele dagen later deed ik weer een leuke waarneming met de vos in de hoofdrol en dit keer zijn er geen vraagtekens bij de waarneming. Nabij Radio Kootwijk fotografeerde ik een vos die net een hazelworm verschalkt!

Harm Hofman

Een ringloze ringslang

Van Harm Hofman ontvingen wij ook deze foto. Op een van zijn routes op de Veluwe kwam Harm deze ringloze ringslang tegen. Toch is het dier nog goed herkenbaar als *Natrix natrix*: de twee grote vlekken in de nek en de strepen op de flanken laten geen ruimte voor twijfel.

Seizoensmenu: jonge blauwborst!

Judith Bouma deed een spectaculaire en op zichzelf al unieke waarneming; maar wonderlijk genoeg kon een dag later het spektakel opnieuw beleefd worden. Dat op het menu van anders naast zoogdieren en amfibieën ook wel eens vogeltjes staan, is bekend. De blauwborst, als bodembroeder in onder andere moerassige terreinen, is daarbij een voor de hand liggende prooi. Maar het waarnemen van een adder die bezig is een blauwborst

naar binnen te werken (want het is echt "werken!"), mag best een unieke gelegenheid genoemd worden. De vrouwtjesadder, gezien op 19 en 20 mei, betreft vermoedelijk hetzelfde individu. Hoewel slangen met één prooi wekenlang vooruit kunnen, duidt deze waarneming er op dat ze bij "gemakkelijk" voedselaanbod meerdere prooien achtereen kunnen eten. De waarneming van Judith op 18 mei wordt door haar hieronder verwoord:

Afgaand op het kabaal langs mijn monitoring route door het Fochteloërveen, meende ik dat een paartje blauwborstjes een echtelijke twist had. Bij het benaderen bleken ze steeds dapper en doelgericht, maar wel met enige voorzichtigheid een graspol in te duiken en heftig naar iets te pikken. Ineens stak daar een adderkop bovenuit en kort daarna was er vanuit de pol gepiep te horen. Vervolgens ging het mannetje blauwborst heel even vlak boven de kop van het addervrouwtje op de pol pijpenstro zitten. Het spektakel zette zich voort, de adder had nog niets in de bek en het stelletje bleef erop duiken. Van de adder was aanvankelijk alleen de kop te zien, maar 9 minuten later zag ik de adder met een jong blauwborstje in de bek uit de pol glijden. Mannetje blauwborstje verliet als een lafaard het gebiedje zodra de adder de vogel vast in de bek had, misschien wetend dat het toch al te laat was, maar het vrouwtje bleef wanhopige pogingen doen om de adder aan te vallen. Voordeel hierbij was dat de adder wel de bek vol had ... Weer negen minuten later zakte de adder met de prooi in de bek diep weg tussen de graspollen op het veenmos. Ik heb nog een lange tijd daar gestaan. Nadat de adder uit het zicht verdwenen was, werd het blauwborstvrouwtje geleidelijk rustiger.

Anders dan je zou verwachten, werd de jonge blauwborst, toch

een enorme kluij voor de adder, dwars in bek naar binnen gewerkt. Hoe het verorberen verder ging kon ik niet zien omdat ik geen schade wilde aanrichten in het veenmos. Bij mijn aankomst zat de adder al in de pol waarin het nestje zat. Hoe triest ook voor dit leuke stelletje blauwborsten, voor mij was het een heel bijzondere, wrede maar ook unieke waarneming die ik niet snel zal vergeten. Mijn adrenaline komt niet uit een potje, maar uit een rondje Fochteloërveen!

Een dag later waren Herman Feenstra, samen met twee medewerkers van Vogelbescherming Nederland, Hendrikus Algra en Luc Hoogenstein, op zoek naar paapjes en kraanvogels, op de zelfde plek getuige van een vervolg. Een spannende waarneming, hieronder samengevat.

Ook zij zagen een voortdurend alarmerend en sterk verdedigend vrouwtje blauwborst dat steeds maar op een pol pijpenstro in dook. Het doelwit bleek de kop van een ongeveer 60 cm lang addervrouwtje. Het nest bleek nog vijf jonge blauwborsten te bevatten. Ze zagen de adder, het moet dezelfde als die van gisteren geweest zijn, in korte tijd nog eens drie nestjongen grijpen. Terwijl de vorige prooi nog als een bobbel in de buik te zien was, werkte de adder de volgende, ijzig piepende prooi al weer naar binnen. De moedervogel bleef herhaald tikken op de kop van de slang uitdelen. Op het moment dat een jong werd gegrepen liet het mannetje blauwborst zich zien, maar daarna was hij afwezig of bleef op tientallen meters afstand. Van pure opwindung zong hij zelfs even! Tijdelijk liet de adder zich zelfs wat afschrikken en hield zich enkele pollen verder verscholen. Door het tumult tuimelde een van de jongen in het water en is vermoedelijk verdronken. Bij het derde nestjong van deze dag liet de adder het jong dat ze reeds in de bek had vallen vanwege de felle tikken op haar kop, maar het gif had

Foto's: Judith Bouma

zijn werk al gedaan en ook dit jong viel in het water. Na een serie van uitvallen op de kop van de adder besloot deze uiteindelijk met volle buik af te taaien. Diezelfde avond zagen ze hoe het enige overgebleven jong van de vermoedelijk zes nog belaagd werd door een mannetjesadder, die echter vertrok naar een paar heftige aanvallen van het vrouwtje. Twee dagen later bleken de ouders de alarmfase nog niet te hebben afgesloten, maar wel sleepten ze voer aan voor het laatste jong, dat nu met de dag kansrijker was om te overleven.

Albino kleine watersalamander

RAVON ontving deze zomer van de heer en mevrouw Stuart uit Heemskerk een foto van een albino kleine watersalamander. De foto is dit voorjaar gemaakt in hun tuin te Heemskerk en eind juni was de salamander nog steeds in de vijver te zien. Hartelijk dank voor het inzenden van deze bijzondere waarneming!

Foto: Dhr. E.J. Stuart